Askersunds KOMMUN

DELÅRSBOKSLUT

Socialnämnden

1 januari till 31 augusti 2026 *Delårsbokslutet redovisar socialnämndens verksamhet, uppdragsuppfyllelse och ekonomiska ställning per den 31 augusti.*

Rapporten utgör underlag för socialnämndens uppföljning och rapportering till kommunfullmäktige.

Innehåll

Översikt över verksamhetens utveckling 3
Demografisk utveckling 3
Budget i balans....6
Samverkan 7
Verksamhetsstatistik 8
Händelser av väsentlig betydelse 10
Hemtjänsten 10
Särskilt boende....10
Hälso- och sjukvårdsenheten (HSE) 11
Individ- och familjeomsorg (IFO) 11
Funktionsstöd 13
Väsentliga personalförhållanden....14
Personal- och kompetensförsörjning....14
Mål och uppdrag 16
Inledning och definitioner 16
Målområde 1: En av Sveriges bästa välfärdskommuner....16
Målområde 2: En av Sveriges mest företagsvänliga kommuner 22
Målområde 3: En av Sveriges mest attraktiva kommuner....24
Målområde 4: Finansiella mål 26
Målområde 5: Organisatoriska mål 28
Delårsresultat och prognos 34
Driftredovisning 35
Verksamhetsanalys driftbudget, tkr 35
Investeringar 38
Investeringsanalys, tkr....38
Förväntad utveckling....40

Översikt över verksamhetens utveckling

Demografisk utveckling

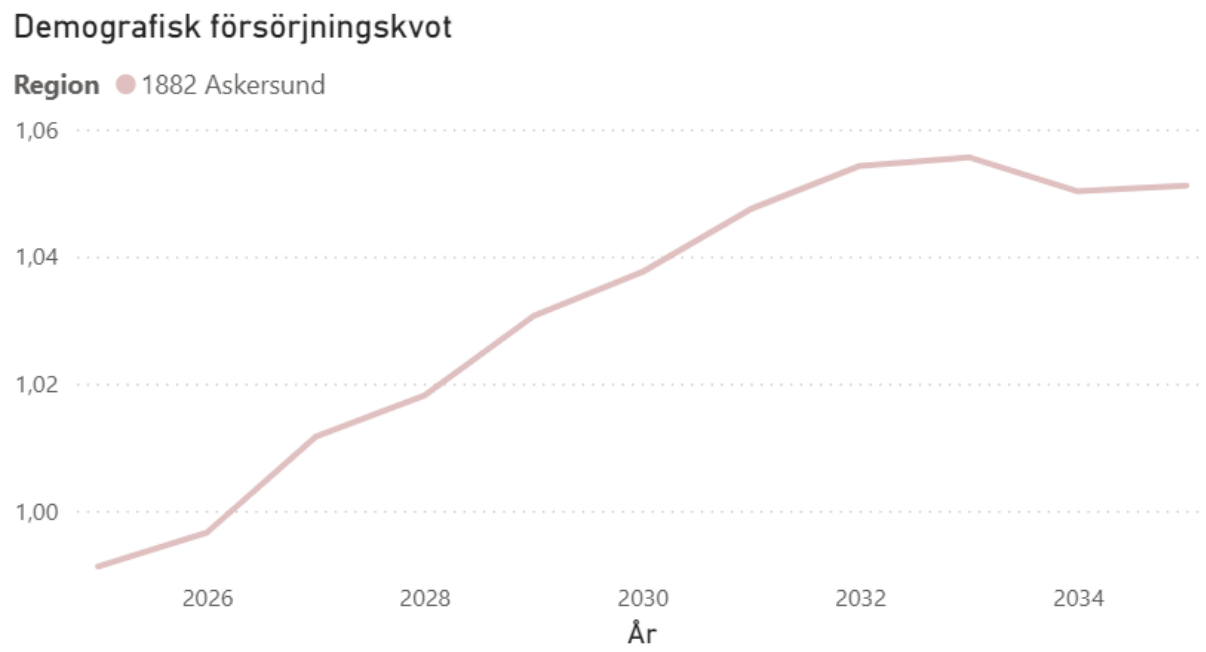
Askersunds kommun har en åldrande befolkning, vilket på sikt innebär ett ökat behov av vård, omsorg och stöd. Andelen äldre invånare, framför allt personer över 80 år, förväntas fortsätta öka under kommande år. Trots den demografiska utvecklingen har socialförvaltningen under perioden inte sett en motsvarande ökning av volymerna inom hemtjänst och särskilt boende (SÄBO). Antalet hemtjänstmottagare och nyttjade SÄBO-platser ligger fortsatt på en lägre nivå än vad den demografiska utvecklingen skulle kunna förväntas medföra. Den minskade/stabila volymutvecklingen innebär dock inte att behovet av resurser och kompetens minskar. Tvärtom kan en förändrad behovsbild ses hos de personer som beviljas och tar emot insatser. Behovens komplexitet har ökat, med större krav på samordning och kompetens samt ett ökat behov av hälso- och sjukvårdsinsatser (HSL). Det innebär att färre personer i vissa verksamheter kan ha omfattande och mer sammansatta behov, vilket påverkar både bemanning, kompetensförsörjning och kostnadsutveckling.

Inom funktionsstöd har volymerna under perioden varit förhållandevis stabila och ligger ungefär på samma nivå som tidigare. Även inom denna målgrupp är det dock viktigt att beakta att antalet personer inte ensamt beskriver verksamhetens resurs- och stödbehov. Medelåldern i målgruppen ökar, vilket innebär att behoven över tid förändras och att insatserna i större utsträckning behöver anpassas till ett åldrande med funktionsnedsättning. Det kan exempelvis handla om ökade behov av stöd kring hälsa, omvårdnad, aktiviteter, delaktighet och anpassning av boendemiljö. Personer med intellektuell funktionsnedsättning kan dessutom åldras snabbare än befolkningen i övrigt, vilket ställer krav på att verksamheten har kompetens och arbetssätt för att tidigt uppmärksamma och möta åldersrelaterade förändringar. Samtidigt är detta inte en målgrupp där utvecklingen i första hand bedöms innebära ett ökat behov av fler gruppbostäder. Utifrån kommunens nuvarande volymer och målgruppens sammansättning är fokus snarare att säkerställa att befintliga boendeformer och insatser kan möta förändrade behov över tid. Ett viktigt perspektiv är därför en så kallad boendekarriär, där den enskildes boende och stöd kan förändras utifrån livssituation, funktionsförmåga och åldrande. Det kan innebära att en person över tid behöver gå från ett mer självständigt boende till ett boende med större tillgång till stöd och omvårdnad, eller att befintligt boende behöver anpassas. På så sätt blir planeringen mindre en fråga om att enbart öka antalet boendeplatser och mer en fråga om att skapa en flexibel boendekedja som kan möta olika behov under individens liv. SKR lyfter också behovet av att kommunerna planerar boende utifrån den åldrande målgruppens förändrade behov.

Sammantaget innebär den demografiska utvecklingen att socialförvaltningen behöver planera utifrån både antal personer, behovens komplexitet och tillgången på framtida arbetskraft**.** Den åldrande befolkningen förväntas på längre sikt medföra ett ökat omsorgsbehov, samtidigt som nuvarande volymutveckling inom hemtjänst och SÄBO visar att sambandet mellan demografi och faktiskt behov av kommunala insatser inte är linjärt. Förvaltningen behöver därför fortsatt följa både volym, vård- och omsorgstyngd samt utvecklingen av HSL-insatser för att säkerställa en långsiktigt hållbar bemanning, kompetensförsörjning och resursfördelning.

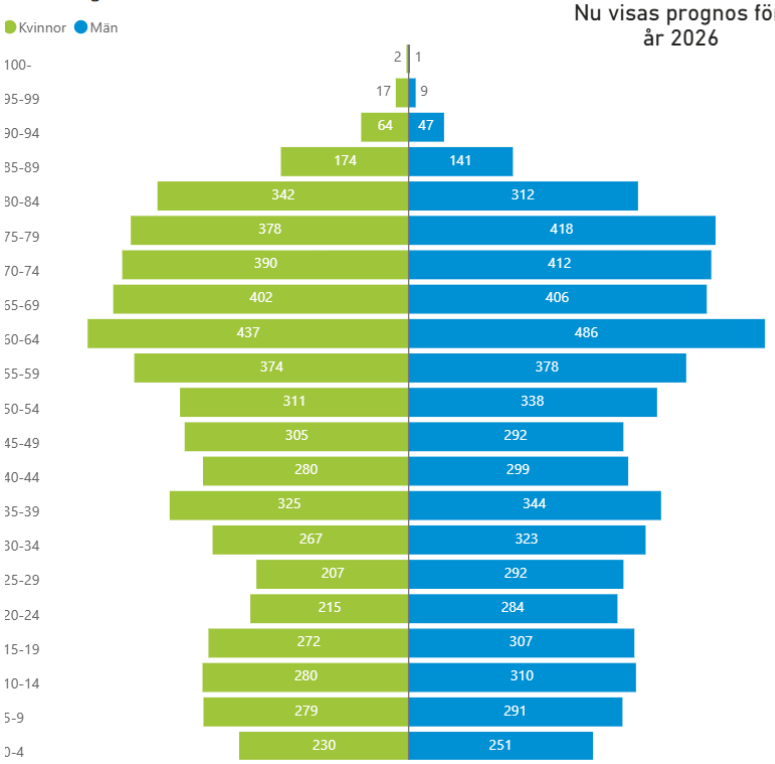
Den demografiska utvecklingen innebär samtidigt en utmaning ur ett arbetskrafts- och kompetensförsörjningsperspektiv. När andelen äldre ökar samtidigt som andelen personer i arbetsför ålder inte ökar i motsvarande takt, minskar den potentiella rekryteringsbasen. Detta är särskilt betydelsefullt för socialförvaltningen, där verksamheten är personalintensiv och där behovet av kompetens inom vård, omsorg, socialt arbete och hälso- och sjukvård

förväntas kvarstå eller öka över tid. För Askersunds kommun innebär detta en ökad konkurrens om arbetskraft, både inom kommunen och i förhållande till andra arbetsgivare i länet.

Även om antalet personer som idag tar emot vissa insatser är lägre än tidigare behöver förvaltningen planera långsiktigt utifrån både den demografiska utvecklingen och den framtida tillgången på arbetskraft. En ökad komplexitet i målgruppernas behov, tillsammans med fler och mer omfattande HSL-insatser, förstärker behovet av rätt kompetens på rätt plats. Framtida kompetensförsörjning behöver därför ses som en strategisk fråga där förvaltningen och hela kommunen behöver arbeta med bland annat kompetensutveckling, attraktiva arbetsmiljöer, nya arbetssätt och välfärdsteknik. Förmågan att behålla befintlig kompetens och samtidigt attrahera nya medarbetare blir avgörande för att även framöver kunna säkerställa god kvalitet och kontinuitet i socialförvaltningens verksamheter.

Folkmängd efter ålder och kön

Nu visas prognos för år 2026

Demografisk försörjningskvot

1,00

Andel 0-19 år

19,3 %

Andel 20-64 år

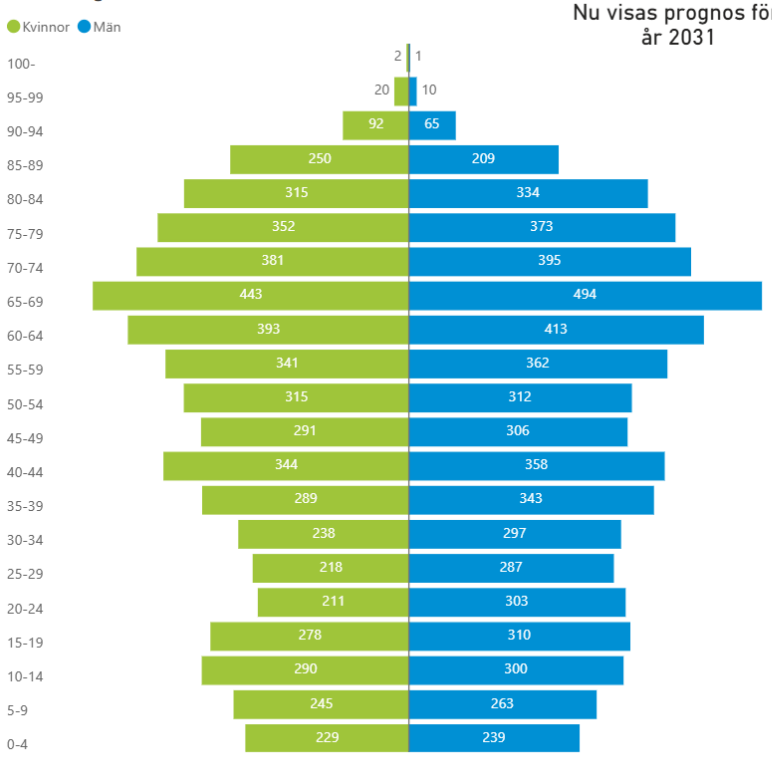
50,1 %

Andel 65- år

30,6 %

Ålder	Folkmängd	Andel kvinnor
0-19 år	2221	47,8 %
20-29 år	999	42,3 %
30-44 år	1837	47,5 %
45-64 år	2921	48,9 %
65-79 år	2408	48,6 %
80- år	1109	53,9 %
Totalt	**11495**	**48,3 %**

Folkmängd efter ålder och kön

Nu visas prognos för år 2031

Demografisk försörjningskvot

1,05

Andel 0-19 år

18,7 %

Andel 20-64 år

48,8 %

Andel 65- år

32,5 %

Ålder	Folkmängd	Andel kvinnor
0-19 år	2152	48,4 %
20-29 år	1019	42,1 %
30-44 år	1869	46,6 %
45-64 år	2732	49,0 %
65-79 år	2438	48,2 %
80- år	1297	52,3 %
Totalt	**11509**	**48,1 %**

Budget i balans

Budget i balans har varit huvudfokus för socialförvaltningen under hela året och har präglat såväl den löpande styrningen som prioriteringar. Förvaltningen har arbetat aktivt med att skapa en tydligare ekonomisk kontroll, följa kostnadsutvecklingen och säkerställa att resurser används där de gör störst nytta för kommunens invånare. Detta har inneburit att alla delar av verksamheten har behövt ses över och att svåra prioriteringar har varit nödvändiga. I vissa fall har förvaltningen behövt begränsa eller avstå från insatser som inte bedömts vara möjliga att genomföra inom befintliga ekonomiska ramar. Arbetet med ekonomisk återhållsamhet och prioritering behöver fortsätta även framåt för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi.

Ett viktigt område har varit att se över bemanning, arbetssätt och användningen av personalresurser. Inom äldreomsorgen har framför allt tillsättningen av tjänster skärpts och vikariat ska i större utsträckning användas vid ledighetsfrånvaro, i syfte att anpassa bemanningen efter verksamhetens faktiska behov. Ett omfattande arbete har också genomförts tillsammans med HR och utifrån arbetsrättsliga förutsättningar kring enhetschefernas arbetssätt och uppföljning av sjukfrånvaro. Syftet är att skapa ett mer systematiskt arbete med närvaro, rehabilitering och bemanningsplanering samt att säkerställa att verksamheternas resurser används på ett hållbart sätt.

Även inom individ- och familjeomsorgen är utvecklingen av placeringskostnader en viktig del av det ekonomiska arbetet. Även om antalet vuxenplaceringar har minskat under perioden vid mätpunkten så har det varit fler pågående placeringar till antalet under året, detta då placering som skedde vid årsskiftet 2025 följde med in i 2026. För barnplaceringar är antalet något lägre jämfört med föregående år. Det är dock ännu för tidigt att dra slutsatser om någon tydlig utveckling eller trend, eftersom antalet placeringar är förhållandevis begränsat och en enskild familj med flera barn i behov av placering kan få relativt stor påverkan på statistiken.

Samtidigt behöver utvecklingen ses i ett större, nationellt perspektiv. Nationellt finns ett tydligt fokus på att socialtjänsten behöver arbeta mer förebyggande, tillgängligt och med tidiga insatser för att förhindra att sociala problem uppstår, fördjupas eller leder till behov av mer omfattande insatser. Detta är också en tydlig inriktning i den nya socialtjänstlagen. För barn och unga betonas särskilt vikten av att upptäcka risker och behov tidigt samt att ge stöd innan problemen har hunnit utvecklas till mer omfattande behov.

För Askersunds kommun innebär detta att även om den lokala statistiken ännu inte visar någon tydlig trend i fråga om antalet placeringar är det viktigt att fortsätta utveckla det förebyggande och tidiga stödet. Genom tidiga insatser, god samverkan och lättillgängligt stöd finns bättre förutsättningar att motverka att problem fördjupas och därmed i vissa fall minska behovet av mer ingripande insatser och placeringar. Samtidigt kommer det även fortsättningsvis att finnas situationer där placering är den insats som bäst tillgodoser den enskildes behov.

Samtliga placeringar är dessutom förenade med kostnader som kan variera betydligt beroende på den enskildes behov och vilken insats eller placeringsform som krävs. Detta gäller oavsett typ av placering, inklusive placeringar som kan behöva verkställas inom kommunens egen utförarverksamhet. Utgångspunkten behöver alltid vara det individuella behovet och att den enskilde får rätt stöd genom en placering eller insats som är ändamålsenlig och väl matchad mot behovet. Kostnadsutvecklingen behöver därför ses i relation till både antal placeringar, målgrupp och komplexiteten i de individuella behoven. Ekonomisk styrning behöver således kombineras med en tydlig behovsprövning och kvalitet

i insatserna, där målet är att använda kommunens resurser på ett ansvarsfullt och ändamålsenligt sätt.

Samverkan

Under perioden har arbetet med att implementera den nya socialtjänstlagen fortsatt att vara ett prioriterat område. Ett stort fokus har legat på att skapa tydliga ramar, strukturer och arbetsgångar för att ge verksamheterna bättre förutsättningar att omsätta lagens intentioner i det dagliga arbetet. En färdplan för omställningen till den nya socialtjänstlagen har tagits fram och beslut har fattats på högsta kommunledningsnivå. Detta är en positiv utveckling som skapar en gemensam riktning och stärker förutsättningarna för samverkan och samsyn kring omställningen inom hela kommunen. Arbetet är en pågående lärprocess där kommunledning, politiker och socialförvaltning samverkar kring utvecklingen. Förvaltningen har även sökt erfarenhetsutbyte och samverkan med andra kommuner i landet för att ta del av olika arbetssätt och lärdomar i omställningen till en mer förebyggande och lättillgänglig socialtjänst.

Samverkan, både internt och externt, har stärkts under perioden. Ett exempel är SSPF – skola, socialtjänst, polis och fritid – som är en strukturerad samverkansform för att tidigt uppmärksamma och förebygga att barn och unga hamnar i kriminalitet, missbruk eller annan ogynnsam utveckling. Det förebyggande arbetet bedrivs även i samverkan med bland annat Länsstyrelsen, Polismyndigheten och skolan. Fokus ligger på att skapa fungerande strukturer för informationsutbyte, tidig upptäckt och gemensamma insatser kring barn, unga och familjer.

Flera utvecklingsprojekt pågår inom socialförvaltningen. Bland annat bedrivs projekten Trygga hem och Stadigvarande boende för våldsutsatta samt olika insatser inom integrationsområdet. Projekten finansieras helt eller delvis genom statsbidrag, vilket samtidigt innebär en utmaning då arbetssätt och insatser som utvecklas inom projekten behöver kunna integreras i den ordinarie verksamheten för att bli långsiktigt hållbara när projekt- eller statsbidragsfinansieringen upphör.

För att skapa kortare beslutsvägar och öka tillgängligheten har både ett hemtagningsteam och ett mottagningsteam etablerats. Teamen bidrar till att skapa tydligare och snabbare arbetsgångar, bland annat genom att möjliggöra insatser utan föregående behovsprövning där lagstiftningen medger detta. Arbetssätten ligger i linje med den nya socialtjänstlagens inriktning mot en mer lättillgänglig och förebyggande socialtjänst.

ANDTS-arbetet (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar) har under perioden återförts till socialförvaltningen efter att under några år ha varit organiserat inom en annan förvaltning. Återföringen innebär behov av att på nytt etablera strukturer, roller och samverkansformer för det fortsatta förebyggande arbetet.

Samverkan med externa aktörer är en viktig förutsättning för att socialförvaltningen ska kunna bedriva ett effektivt förebyggande arbete och ge samordnade insatser. Under perioden har det funnits vissa utmaningar i samverkan med vårdcentralen, bland annat till följd av hög personalomsättning. Detta påverkar kontinuiteten och förutsättningarna för att etablera långsiktiga samverkansformer, och arbetet med att stärka samverkan behöver därför fortsätta.

Verksamhetsstatistik

Redan under 2025 och fortsatt under 2026 lades ett ökat fokus på att insatser och arbete inom socialförvaltningen ska vara möjliga att följa upp och mäta i största mån. Olika mått lämpar sig dock för olika uppföljningsintervall. Inför helårsbokslut 2026 kommer också jämförelse med 2025 att presenteras. Vissa resultat och indikatorer följs därför upp halvårsvis, medan annan statistik följs månadsvis eller årsvis som en del av den löpande verksamhetsanalysen. Den kontinuerliga uppföljningen skapar bättre förutsättningar att tidigt identifiera förändringar, analysera orsaker och vid behov anpassa arbetssätt och insatser.

Insats	Antal	Antal dygn	Antal unika individer per 31/8
Placering: Familjehem SoL	23	3 794	15
Placering: Familjehem LVU	3	281	1
Placering: HVB	2	376	1
Placering: Stödboende	1	73	1
Placering: Ensamkommande barn FH	5	1 069	3
Anmälningar: 0-18 år	670	-	267
Anmälningar: Kopplade till utredning eller inledd utredning	276	-	-
Antal med hemtjänst	443	-	443
Antal på SÄBO	104	-	104
Antal med LSS-beslut (personlig assistans)	10	-	10
Antal med SFB-beslut (personlig assistans)	9	-	9
Antal med ledsagning	4	-	4
Antal som har biträde av kontaktperson	14	-	14

Insats	Antal	Antal dygn	Antal unika individer per 31/8
Antal med korttidsvistelse utanför hemmet	10	-	10
Antal med Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år (före och efter skoldagen/lov)	10	-	10
Antal i bostad med särskild service (gruppbostad)	28	-	28
Antal i daglig verksamhet	47	-	47
Antal externa placeringar LSS	1	-	1
Antal med boendestöd SoL	28	-	28
Antal med kontaktperson SoL	8	-	8
Antal med sysselsättning SoL	10	-	10
Antal med boende SoL öppen rättspsykiatrisk extern placering	1	-	1

Under perioden 1 januari–31 augusti 2026 har det förebyggande arbetet inom Familjecentralen varit omfattande. Familjecentralen har varit öppen under 27 veckor och aktiviteterna har sammantaget haft 3 204 besök. Den öppna förskolan på Familjecentralen har haft 1 227 besök**,** babycaféet 326 besök**,** den öppna förskolan på Arenan 1 217 besök och Miniröris för barn 0–5 år på Arenan 434 besök**.** Verksamheten ger möjlighet till tidiga och lättillgängliga insatser för barn och föräldrar samt skapar arenor för gemenskap, stöd och kontakt med kommunens och andra aktörers verksamheter.

Inom Barn och familjs öppenvård har under samma period olika former av stöd och insatser genomförts för barn, ungdomar och familjer. Råd och stöd (IUB) har erbjudits till 51 familjer**,** medan 21 familjer har haft en beviljad öppenvårdsinsats. Därutöver har umgängesstöd genomförts för fyra familjer och ungdomstjänst för unga lagöverträdare har genomförts för tre ungdomar**.**

Sammantaget visar omfattningen på ett aktivt arbete med både tidigt förebyggande insatser och individuellt riktat stöd till barn, ungdomar och familjer. Familjecentralens verksamhet når många genom lågtröskelaktiviteter, medan öppenvården ger möjlighet till mer riktade stödinsatser utifrån den enskildes eller familjens behov. Kombinationen av tidiga och lättillgängliga insatser och riktat stöd är en viktig del i kommunens arbete med att förebygga att problematik fördjupas och att behov av mer omfattande insatser uppstår.

Händelser av väsentlig betydelse

Hemtjänsten

Inom hemtjänsten har flera åtgärder genomförts och påbörjats med fokus på kostnadseffektivitet, kvalitet, resursanvändning och en mer ändamålsenlig organisering. Hemtagningsenheten, som etablerades i november 2025, har fortsatt arbetet med att möjliggöra en trygg och effektiv hemgång från sjukhus. Inom ramen för den statsbidragsfinansierade satsningen kan förenklade biståndsbeslut fattas under de första 14 dagarna efter hemgång, under vissa förutsättningar. Möjligheten att fatta dessa förenklade beslut har nu även införts i utförarverksamheten, där hemtagningsenheten organisatoriskt är placerad, vilket skapar kortare beslutsvägar och bättre förutsättningar för en sammanhållen process kring hemgång.

Under året har det varit chefsrotation och rekrytering av enhetschefer. Tre av fyra enhetschefer inom hemtjänsten bedöms vara nya under senare delen av året. Förändringen innebär en förnyelse av ledningen och skapar samtidigt goda förutsättningar för att driva det fortsatta utvecklingsarbetet, bland annat inom resursanvändning, uppföljning och en budget i balans inom verksamheten.

Användningen av individuella arbetsmobiler har setts över och ett arbete har påbörjats med att avveckla dessa, då lösningen medför höga kostnader. Dessa kommer successivt att ersättas av arbetstelefoner som delas mellan personal.

Antalet tillsynskameror har ökat och kommunen har därför påbörjat arbetet med att ta över tillsynen i egen regi. Bedömningen är att tillsynen kan genomföras av befintlig personal och att kostnaden för extern tillsyn inte längre är rimlig i förhållande till omfattningen. Utbildningsinsatser genomförs för att säkerställa att personalen har rätt förutsättningar för uppdraget.

Även nattorganisationen ses över och arbetet är påbörjat. Översynen syftar till en mer ändamålsenlig organisering och resursanvändning samt att bättre anpassa bemanningen efter verksamhetens faktiska behov.

Uppföljningen av planerad respektive utförd tid visar en positiv utveckling, där förhållandet mellan planerad och utförd tid har förbättrats. Utfallet följs månadsvis och redovisas löpande till socialnämnden. Den regelbundna uppföljningen ger verksamheten bättre förutsättningar att identifiera avvikelser, vidta åtgärder och styra resurserna utifrån verksamhetens faktiska behov.

Särskilt boende

Inom särskilt boende har året präglats av förändringar på chefsnivå. Två enhetschefer har avslutat sina uppdrag och under en period har en enhetschef ansvarat för verksamheten med stöd från andra delar av vård och omsorg. Situationen har inneburit behov av tydliga prioriteringar och ett nära stöd av ledningen. Verksamhetschef har varit aktivt stödjande och även enhetschefer från andra verksamheter inom vård och omsorg har bidragit, vilket har skapat förutsättningar för att upprätthålla verksamheten och hantera situationen på ett konstruktivt sätt.

Under året har även gruppledarfunktionen avslutats. Förändringen är en del av verksamhetens ambition att tydliggöra enhetschefens ansvar för ett nära och närvarande

ledarskap. Genom att ledarskapet i högre grad bedrivs direkt av enhetschef skapas förutsättningar för tydligare ansvar, närmare dialog med medarbetarna och en mer sammanhållen styrning av verksamheten.

Under perioden har avvikelser av allvarlig karaktär kopplade till patientsäkerhet uppmärksammats. Bedömningen är att patientsäkerheten under delar av perioden inte har varit på en godtagbar nivå, vilket ses som mycket allvarligt. Samtliga utredningar är ännu inte slutförda, men åtgärder har redan påbörjats utifrån det som hittills har identifierats. Ett intensivt och strukturerat förbättringsarbete pågår för att stärka kvalitet och patientsäkerhet samt säkerställa att brister hanteras, åtgärdas och följs upp. Arbetet sker i nära samverkan mellan verksamheten och medicinskt ansvarig sjuksköterska, medicinskt ansvarig för rehabilitering och socialt ansvarig samordnare samt tillsammans med HSE-enheten. Det tvärprofessionella arbetssättet ger förutsättningar för att både hantera de aktuella avvikelserna och identifiera långsiktiga förbättringsområden.

Kösituationen till särskilt boende är fortsatt stabil vid båda boendena. Det finns framför allt kö till somatiska platser, medan efterfrågan på övriga platser är mer balanserad.

Nattorganisationen ses över med fokus på bemanning och antalet budgeterade tjänster. Översynen syftar till att säkerställa att organisation och bemanning är ändamålsenliga utifrån verksamhetens behov och samtidigt skapa en långsiktigt hållbar resursanvändning.

Hälso- och sjukvårdsenheten (HSE)

Under våren inleddes en omorganisation inom hälso- och sjukvårdsorganisationen efter att en av enhetscheferna avslutat sin anställning. Som en del av förändringen har organisationen setts över och sjuksköterskor och arbetsterapeuter samlats under ett gemensamt organisatoriskt paraply. Organisationens struktur och ansvarsområden har samtidigt ritats om för att skapa en mer sammanhållen ledning och bättre förutsättningar för samordning mellan professionerna.

I samband med omorganisationen inleddes ett intensivt arbete med att se över verksamhetens arbetssätt, bemanning och resursanvändning. Hälso- och sjukvårdsorganisationen har under en längre tid varit kostnadsdrivande och förändringar har därför genomförts bland annat när det gäller hantering av ledigheter och planering. Syftet är att skapa en mer effektiv och långsiktigt hållbar organisation, samtidigt som kvalitet och patientsäkerhet säkerställs.

Resursfördelningen mellan verksamheterna har också setts över för att bättre anpassa bemanning och kompetens efter verksamheternas behov. Arbetet har haft ett tydligt fokus på att säkerställa patientsäkerheten och att resurserna används på ett ändamålsenligt sätt utifrån variationer i behov och uppdrag.

Individ- och familjeomsorg (IFO)

Den nya socialtjänstlagen, som trädde i kraft den 1 juli 2025, har inneburit ett omfattande omställningsarbete inom socialförvaltningen. Under perioden har implementeringen fortsatt i hela organisationen. Nya riktlinjer och delegationsordningar har fastställts och en utvecklingsledare anställdes redan maj 2025 med uppdrag att samordna omställningen. Arbetet med att anpassa riktlinjer, delegationer och arbetssätt till den nya lagstiftningen är pågående och behöver kontinuerligt utvecklas i takt med att nya metoder och arbetssätt införs.

Det skolsociala team som etablerades i augusti 2025 i samverkan med barn- och utbildningsförvaltningen har avslutats under 2026. Beslutet har fattats utifrån förvaltningens ekonomiska situation och att de statsfinansierade medlen inte längre bedömts ge förutsättningar för att finansiera verksamheten inom ordinarie budgetram. Det har också funnits utmaningar i samverkan där uppdraget varit otydligt. Även funktionen Personligt ombud har avslutats och upphörde i maj 2026. Funktionen har bland annat riktat sig till personer med samsjuklighet och arbetat med målgrupper som riskerar att hamna mellan olika myndigheters och verksamheters ansvarsområden.

Den 1 juli 2026 trädde aktivitetsreformen i kraft. Reformen innebär att kommunen ska erbjuda aktiviteter till personer som har uppburit försörjningsstöd under minst tre sammanhängande månader. Införandet har inneburit förändrade arbetssätt inom ekonomiskt bistånd, bland annat genom krav på individuella handlingsplaner och uppföljning av närvaro, progression och utveckling. IFO vuxen har ett etablerat samarbete med arbetsmarknadsenheten (AME), och arbetet med att anpassa och hitta träffsäkra insatser för den enskilde har påbörjats.

Inom biståndsenheten har bemanningen förändrats under året. Vid ingången av 2026 fanns fem biståndshandläggare, varav en var finansierad genom statsbidrag. När en handläggare avslutade sin anställning under första kvartalet fattades beslut om att inte återbesätta den statsfinansierade tjänsten. Detta har under våren medfört en hög arbetsbelastning på enheten och svårigheter att hinna med uppföljningar inom ordinarie uppdrag. Fram till och med maj identifierades cirka 60 missade uppföljningar. Under sommaren tillfördes en tillfällig resurs genom timanställning, vilket medförde att antalet kvarstående påminnelser vid tidpunkten för internkontrollen hade minskat till 11.

Inom barn och familj har inflödet av orosanmälningar fortsatt att öka. Under perioden har verksamheten hanterat i genomsnitt 19,1 orosanmälningar per vecka. Ökningen bedöms bland annat kunna vara kopplad till ökad medvetenhet om barns rättigheter, bättre kunskap om anmälningsskyldigheten, fler anmälningar från myndigheter samt enklare digitala anmälningsvägar. Samtidigt finns tecken på ökad social och ekonomisk utsatthet bland vissa barn och familjer. Utvecklingen innebär en ökad belastning på verksamheten och har fortsatt att tydliggöra behovet av både förebyggande arbete och tillräcklig kapacitet inom myndighetsutövningen.

Under perioden har även två statsbidragsfinansierade projekt startats med fokus på våld i nära relationer och våld mot barn. Arbetet omfattar bland annat kartläggning, tidig upptäckt, tydligare rutiner och kompetenshöjande insatser för medarbetare. Parallellt pågår arbete med att utveckla och implementera förebyggande arbetsmodeller såsom Trygga hem och SSPF.

Ett ytterligare förebyggande arbete riktas mot nyanlända och andra utrikesfödda föräldrar i Askersunds kommun**,** där målgruppen ofta har begränsade kunskaper i svenska och begränsad kännedom om svenska samhällsfunktioner. Föräldrar som är hemma med små barn kan ha särskilt svårt att ta del av etableringsinsatser och andra språkstärkande aktiviteter. Behovet av insatser som kombinerar språkutveckling, samhällsinformation och ett rättighetsfokuserat perspektiv har identifierats genom dialog med kommunens verksamheter, civilsamhället och målgruppen. Föräldrar har uttryckt en vilja att utveckla sina kunskaper i svenska, men samtidigt efterfrågat sammanhang där även barnen kan inkluderas. Det finns även behov av att skapa trygga forum för samtal om frågor som rör familjeliv, förskola och skola samt hur det svenska samhället fungerar. När projektkonceptet har presenterats för målgruppen har responsen varit positiv och insatsen har lyfts fram som ett naturligt och tryggt sätt att träna svenska och samtidigt öka förståelsen för samhället.

Projektet bygger bland annat på kunskapen om att gemensam läsning kan stärka både barns och föräldrars språkutveckling. När högläsning kombineras med samtal och reflektion på lätt svenska skapas möjligheter att utveckla språkförståelse och ordförråd hos både barn och vuxna. Föräldrarna ges samtidigt möjlighet att vara språkliga förebilder för sina barn, vilket kan ha betydelse för barnens fortsatta språkutveckling och skolgång. Läsningen blir även en trygg och tillgänglig form av språkträning för vuxna som står långt från arbetsmarknaden och ordinarie etableringsinsatser. Projektets läsdel tar tillvara denna möjlighet och ger deltagarna förutsättningar att utveckla språket, stärka relationen till sina barn och samtidigt öka sin förståelse för det svenska samhället.

Funktionsstöd

Efter en inkommen avvikelse under första delen av året har ett omfattande arbete genomförts kring tvångs- och begränsningsåtgärder inom funktionsstöds samtliga verksamheter. Arbetet har innefattat kompetenshöjande insatser samt översyn och förändring av arbetssätt och rutiner. Arbetet har bidragit till ökad kunskap och stärkt följsamhet till lagstiftningen.

Utifrån resultaten från brukarundersökningarna 2024 och 2025 har samtliga medarbetare genomgått kompetenshöjande insatser inom alternativ och kompletterande kommunikation (AKK). Även en stor andel av verksamhetens vikarier har under våren fått möjlighet att delta i utbildningar, bland annat inom AKK och Yrkesresan.

En ny verksamhet, Tisdagsklubben, har startats som en fritidsgårdsliknande mötesplats för personer med funktionsnedsättning. Verksamheten inleddes med fyra testtillfällen och hade cirka 8–10 deltagare per tillfälle. Utfallet har varit positivt och verksamheten fortsätter som ordinarie verksamhet under hösten, då varje tisdag, även Funkishänget har startats upp och erbjuds varannan söndag för brukare inom hela funktionsstöd. Deltagandet har varierat mellan 7 och 17 besökare per tillfälle.

Inom ramen för samverkan mellan Sydnärkekommunerna har även tre gemensamma aktiviteter genomförts inom ”Hälsan spelar roll”. Aktiviteterna har varit uppskattade och gett brukare möjlighet att träffa andra och bredda sina sociala kontaktytor.

Inom daglig verksamhet har en satsning på externa placeringar genomförts, med fokus på att skapa möjligheter för deltagare att få sin dagliga verksamhet hos externa arbetsgivare. En nyinrättad LSS-koordinator kommer att fortsätta arbetet med detta.

Barnkorttids har under året fått flera nya beslut. Verksamheten har tre av fyra helger öppna, vilket har medfört utmaningar i schemaläggningen och ett ökat behov av vikarier. Detta har påverkat kontinuiteten för de barn och ungdomar som har insatsen. Verksamhetens lokaler är inte fullt ut anpassade för verksamheten och de begränsade gemensamma utrymmena gör det svårt att alltid planera för full beläggning. Även lokalens placering innebär fortsatta utmaningar kopplat till utomhusmiljön.

Behovet av nya lokaler för daglig verksamhet och upprustning av befintliga gruppbostäder kvarstår. Under våren har flera ansökningar om daglig verksamhet och sysselsättning inkommit. Inom bostad med särskild service finns för närvarande två tomma lägenheter, varav en planerad inflyttning sker under oktober.

Väsentliga personalförhållanden

Personal- och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är fortsatt en central utmaning för socialförvaltningen. Den demografiska utvecklingen med en ökande andel äldre, tillsammans med behovet av att rekrytera och behålla medarbetare med rätt kompetens, innebär att konkurrensen om arbetskraften förväntas öka. Samtidigt är det särskilt svårt att rekrytera till vissa funktioner där det ställs krav på högre utbildning, specifik yrkeskompetens eller erfarenhet.

Under perioden har personalomsättningen varierat mellan verksamheterna. Inom vissa områden har det varit en relativt stor personalrotation, medan andra verksamheter har haft en mer stabil bemanning. Inom vård och omsorg har omsättningen av enhetschefer varit relativt hög, vilket ställer särskilda krav på introduktion, kontinuitet och överföring av kunskap i verksamheterna.

En positiv del i kompetensförsörjningsarbetet är de möjligheter till kompetensutveckling som erbjudits medarbetarna. Under perioden har flera utbildningsinsatser genomförts i samverkan med Kompetens- och utbildningscentrum (KTC), med deltagare från olika delar av socialförvaltningen. Genom Äldreomsorgslyftet har medarbetare inom vård och omsorg fått möjlighet att stärka sin kompetens, och en positiv utveckling är att även medarbetare inom funktionsstöd kan ta del av utbildningsinsatser inom ramen för satsningen. Detta skapar bredare möjligheter till kompetensutveckling och bidrar både till ökad kompetens i verksamheterna och till att medarbetare får möjlighet att utvecklas i sina yrkesroller.

Inom individ- och familjeomsorgen (IFO) har rekryteringsbehovet fortsatt varit omfattande. Under året har flertalet medarbetare rekryterats, främst inom vuxenområdet men även inom barnområdet. Verksamheten är dock fortsatt sårbar till följd av låg grundbemaning och höga kompetens- och behörighetskrav. Vid tillfälliga behov av bemanning har konsultlösningar använts för att säkerställa verksamhetens lagkrav. De ökade kraven på behörighet, förändrade arbetssätt och erfarenhet inom socialtjänstens utrednings- och bedömningsarbete innebär ett fortsatt behov av långsiktiga strategier för kompetensförsörjning och stabilitet. Utifrån ett grunduppdrag med utmanande förutsättningar har enheten under våren försökt skapa bredare tjänster som sträcker sig över verksamhetsområden för att minska sårbarheten.

Inom funktionsstödsverksamheten kvarstår svårigheter att rekrytera stödassistenter och stödpedagoger. Utmaningarna är delvis nationella men förstärks lokalt av begränsad kollektivtrafik, vilket försvårar rekrytering av medarbetare utan körkort och påverkar flera av förvaltningens verksamheter. Kompetensförsörjning bedöms vara en av de mest avgörande framtidsfrågorna för funktionsstöd, inte minst mot bakgrund av den nya socialtjänstlagen. Under året har därför flera kompetenshöjande insatser genomförts, bland annat genom Yrkesresan där samtliga medarbetare deltagit. Bemanningssvårigheterna påverkar samtidigt arbetsmiljön genom ökad övertid för ordinarie personal och behov av att medarbetare i större utsträckning flyttas mellan verksamheter. Detta innebär en påfrestning för både personalgrupper och enhetschefer.

För att få ett bättre strategiskt underlag för det fortsatta kompetensförsörjningsarbetet ska sommarens bemanning och erfarenheter utvärderas på strategisk nivå. Utvärderingen ska bland annat identifiera kommande kompetens- och bemanningsbehov samt vilka åtgärder som behöver prioriteras utifrån den demografiska utvecklingen och utvecklingen av antalet personer som söker sig till vård- och omsorgsyrken. Syftet är att i ett tidigt skede kunna

planera för framtida rekryteringsbehov, kompetensutveckling och åtgärder för att behålla medarbetare.

Sammantaget behöver kompetensförsörjningen ses över långsiktigt och utifrån hela förvaltningens behov. Det handlar både om att attrahera nya medarbetare, utveckla befintlig kompetens och skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv där medarbetare väljer att stanna kvar. De utbildningsmöjligheter som erbjuds genom bland annat KTC, Yrkesresan och Äldreomsorgslyftet är viktiga delar i detta arbete. Att utbildningsinsatserna nu i större utsträckning kan omfatta även funktionsstöd stärker förvaltningens möjligheter att arbeta strategiskt med kompetensutveckling över verksamhetsgränserna. Stabilitet i bemanning och ledarskap är samtidigt en viktig del i det fortsatta arbetet.

Personalnyckeltal

Nyckeltal	Utfall 2025	Utfall i år	Förändring	Trend
Årsarbetare exklusive timavlönade och IFO (antal)	427	427	+0	↗
Total sjukfrånvaro (procent)	10,15%	9,46%	-0,69%	↗

Mål och uppdrag

Inledning och definitioner

Bedömningen av uppdragsuppfyllelse har gjorts per den 31 augusti. I uppdragstabellerna markeras utfallet med en pil i kolumnen längst till höger enligt skalan nedan. Samma pilar används för att visa trend i indikatorsrapporteringen.

↑	↗	→	↓
Uppdraget helt uppfyllt	Uppdraget uppfyllt i hög grad	Uppdraget delvis uppfyllt	Uppdraget ej uppfyllt

- Uppdraget ej uppfyllt: Uppdraget har inte uppnåtts och väsentliga delar saknas eller ligger långt under förväntat resultat.
- Uppdraget delvis uppfyllt: Uppdraget har uppnåtts till viss del, men flera viktiga delar återstår eller resultatet ligger under målsättningen.
- Uppdraget uppfyllt i hög grad: Uppdraget har till största delen uppnåtts, med mindre kompletteringar som återstår.
- Uppdraget helt uppfyllt: Uppdraget har uppnåtts fullt ut enligt uppsatt målsättning och inga väsentliga avvikelser finns.

Målområde 1: En av Sveriges bästa välfärdskommuner

Inledning:

Askersunds kommun har satt ett ambitiöst mål – att bli en av Sveriges bästa välfärdskommuner. Detta innebär att kommunen ska leverera högkvalitativa tjänster till våra invånare och samtidigt använda resurserna på ett ansvarsfullt sätt. Målet grundar sig i en ambition om att invånarna ska känna sig nöjda och trygga med kommunens insatser inom centrala välfärdsområden som skola, vård och omsorg samt underhåll av den offentliga miljön. För att nå detta mål har vi valt att fokusera på invånarnas upplevelser och nöjdhet, som kommer att vara avgörande för att mäta framgången.

Effektivitet i välfärden innebär här inte bara att leverera bra tjänster, utan också att göra det på ett sätt som är ekonomiskt hållbart och attraktivt för kommunens medarbetare. Kommunen ser ett direkt samband mellan nöjda invånare och en välfungerande organisation som kan anpassa sig till förändrade behov och förutsättningar. Detta kräver en kombination av stark ledning, engagemang från personalen och en nära dialog med invånarna för att kontinuerligt följa upp hur deras behov och förväntningar utvecklas. Samtidigt som kommunen fokuserar på att leverera välfärd av hög kvalitet, har vi också en tydlig ambition att upprätthålla och förbättra den offentliga miljön. Skötseln av kommunens vägar, parker, och offentliga platser är en central del av arbetet för att skapa en attraktiv och hållbar livsmiljö för alla.

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst uppskattning för vår samlade skolverksamhet.

- Askersunds kommun ska 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna värderar vår samlade vård- och omsorgsverksamhet högst.
- Askersunds kommun år 2030 ska tillhöra de 25 % av landets kommuner med högst invånartillfredsställelse inom vårt samlade underhåll av vår offentliga miljö.

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
1	**Samordnat och strukturerat arbeta för att arbeta med psykisk hälsa** **Precisering:** *Utveckla rutiner och tydlig samverkansplan för att säkerställa hälsofrämjande arbete inom området.* *Egen uppföljning*	Arbetet med att stärka och samordna insatser kring psykisk hälsa har under perioden bedrivits genom flera kompetenshöjande och verksamhetsnära insatser. Inom hälso- och sjukvården har flera medarbetare genomgått utbildning i MHFA (Mental Health First Aid) samt utbildning med inriktning mot våld i nära relationer. Även medarbetare inom övriga delar av socialförvaltningen har deltagit i MHFA-utbildningar, om än i varierande omfattning. För att stärka stödet till verksamheter som möter personer med omfattande psykiatrisk problematik har två sjuksköterskor inom hälso- och sjukvården även tagit en mer handledande roll. De har handlett boendestödjare och personal inom Torgverksamheten, där medarbetarna möter ett flertal personer med psykiatriska behov. Insatsen har bidragit till att öka kunskapen och tryggheten hos personalen samt skapa bättre förutsättningar för att möta individernas behov på ett samordnat och professionellt sätt. Ett fortsatt utvecklingsområde är att stärka samverkan med vårdcentralen kring personer med samsjuklighet och komplexa behov. Ett arbete med att gemensamt identifiera personer som är multisjuka och som kan vara i behov av mer samordnade insatser är planerat, men har ännu inte påbörjats. Detta blir ett viktigt område i det fortsatta arbetet för att tidigt kunna uppmärksamma personer med	→

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
		komplexa behov och skapa en mer sammanhållen vård och omsorg. Ingen samverkansplan finns i dagsläget på plats och det saknas tydliga rutiner.	
2	**Från osynlig problematik till ett systematiskt trygghetsskapande arbete för tidig upptäckt av våld i alla åldrar** **Precisering:** *Ta initiativ till att utveckla och etablera gemensamma rutiner för tidig upptäckt av våld mot barn, vuxna, äldre och personer med funktionsnedsättning. Förflyttningen innebär att hela förvaltningen arbetar strukturerat och förebyggande, där varje möte med individen är en möjlighet att uppmärksamma utsatthet, stärka trygghet och säkerställa att rätt stöd ges i rätt tid.* *Egen uppföljning*	Arbetet med att utveckla ett mer systematiskt arbetssätt för tidig upptäckt av våld i nära relationer har påbörjats genom organisatoriska satsningar. En samordnare har tillsatts (med start i augusti 2026) med uppdrag att samordna och utveckla socialförvaltningens arbete med våld i nära relationer. Uppdraget omfattar bland annat att utveckla gemensamma arbetssätt, stärka samverkan och bidra till tidig upptäckt av våldsutsatthet samt säkerställa att rätt stöd kan erbjudas i rätt tid. För att stärka det våldsförebyggande arbetet har en projektledare tillsatts med uppdrag att etablera samverkansmodellen *Trygga hem* i kommunen, i samverkan med Polismyndigheten och andra berörda aktörer. Modellen syftar till att stärka det tidiga och samordnade stödet och insatserna, med särskilt fokus på personer som utövar våld. Satsningarna skapar förutsättningar för ett mer enhetligt, kunskapsbaserat och långsiktigt arbetssätt, där våldsutsatthet kan uppmärksammas tidigare och rätt stöd erbjudas i rätt tid. Arbetet bedöms ligga i linje med handlingsplanen för våld i nära relationer och den beslutade förflyttningen mot ett mer förebyggande och trygghetsskapande arbetssätt. Uppföljning sker inom ramen för	↗

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
		handlingsplanen mot våld i nära relationer.	
3	**Från enskilda åtgärder till ett strukturerat fallpreventivt arbete med fokus på trygg och säker förflyttning** **Precisering:** *Ta initiativ till att stärka rutiner och arbetssätt kring trygg och säker förflyttning i alla verksamheter. Förflyttningen innebär att fallprevention blir en integrerad och systematisk del av det dagliga arbetet, där personalen har tydliga stödstrukturer för att minimera risken för fallskador och skapa säkra miljöer för brukare och patienter.* *KVÅ kod QB003 och senior alert*	I Senior Alert kan utläsas att det finns brister i det systematiska arbetet kring riskbedömning i verksamheterna. Det är få riskbedömningar genomförda jämfört med förväntat antal. Genomgång av åtgärdskoder (KVÅ) QB003, Fallprevention, och PM012, Bedömning av risk, visar att legitimerade genomfört fler bedömningar av fallrisk jämfört med samma period föregående år, medan vi ser en minskning av åtgärder med kod för fallprevention.	→ **Uppdraget delvis uppfyllt**
4	**Från otydliga kontaktvägar till strukturerade samverkansformer med anhöriga** **Precisering:** *Initiera och etablera tydliga forum för dialog, samverkan och delaktighet. Uppdraget innebär att skapa hållbara strukturer där anhöriga ses som en aktiv och värdefull resurs, med regelbundna möjligheter att bidra med sin kunskap och få relevant information och stöd.* *Egen uppföljning*	Under perioden har arbetet med anhörigstöd utvecklats genom flera etablerade forum och aktiviteter som skapar möjligheter till dialog, delaktighet, information och stöd. Anhöriga erbjuds både individuellt stöd och möjlighet att delta i gruppbaserade aktiviteter och träffar, såväl inom särskilt boende som i ordinärt boende. Anhörigträffar genomförs återkommande under både vår och höst. En träff genomförs i samarbete med Röda korset och en med särskild inriktning mot kognitiv svikt och demenssjukdom. Träffarna är öppna utan föranmälan och har vanligtvis mellan 8 och 12 deltagare per tillfälle. För anhöriga till personer med kognitiv svikt eller demenssjukdom erbjuds även en särskild anhörigutbildning under vår och höst. Utbildningen genomförs med	↑

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
		föranmälan och ett begränsat antal deltagare, cirka 5–6 personer per omgång, vilket skapar förutsättningar för fördjupad kunskap och dialog. Anhörigrådgivaren utgör en viktig individuell kontaktväg och har under perioden haft cirka 50 kontakter med anhöriga. Stödet omfattar bland annat individuella samtal, vägledning och information samt vid behov stöd i att samordna insatser, exempelvis genom SIP. Anhörigperspektivet finns även med i verksamheternas löpande arbete och i kontakten med anhöriga till personer som bor i särskilt boende eller har insatser i ordinärt boende. Det förebyggande arbetet är en annan viktig del av strukturen. Förebyggande hembesök erbjuds till kommunens 75-åringar och under året omfattas 164 personer enligt kommuninvånarregistret. Därutöver genomförs informationsträffar för 80-åringar och olika aktiviteter som syftar till att främja social gemenskap, delaktighet och ett aktivt och hälsosamt åldrande. Förvaltningen samverkar också med ett flertal externa aktörer och civilsamhällesorganisationer. Exempel på detta är kommunala pensionsrådet, Svenska kyrkan och Röda Korset samt olika lokala mötesplatser och aktiviteter såsom Seniorfestivalen, Seniorforum, Seniorkraft, En månad för livet, Hänget, Äntligen onsdag, Väntjänsten, Händer på Sjöängens café, lunchmusik på Sjöängen, tisdagsträffar i Åmmeberg, julbord för ensamboende i Åmmeberg och Måndagspasset i Hammar. Dessa forum bidrar till att skapa fler vägar in till information, gemenskap och stöd och ger samtidigt kommunen möjlighet att fånga upp behov och	

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
		synpunkter från äldre och deras anhöriga. Sammantaget har arbetet gått från enskilda och mer informella kontaktvägar till ett bredare och mer strukturerat utbud av forum för dialog, samverkan och delaktighet. Anhöriga erbjuds idag flera olika vägar till information, stöd och gemenskap utifrån olika behov och livssituationer. Det fortsatta arbetet behöver inriktas på att bibehålla kontinuiteten i dessa forum, följa upp hur de används och säkerställa att anhörigas erfarenheter och kunskap tas tillvara i utvecklingen av verksamheten.	

Indikatorrapportering

Nr	Indikator	Utgångsläge	Utfall delår	Önskat läge	Trend
1	**Socialtjänstens stöd och hjälp till utsatta fungerar bra i kommunen** *Kolada, medborgarundersökning årligen*	39,4% *(2025)*	-	65%	-
2	**Genomsnittlig handläggningstid för särskilt boende, från ansökan till erbjudande** *Kolada, årligen*	31 dagar	-	25 dagar	-
3	**Omsorgspersonal med adekvat utbildning** *Egen indikator, delår/helår*	Ny indikator	73,4%	80%	→
4	**Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år**	93%	-	95%	

Nr	Indikator	Utgångsläge	Utfall delår	Önskat läge	Trend
	efter avslutat försörjningsstöd *Egen indikator, helår*				
5	**Andel brukare/klienter som har aktuell genomförandeplan där den enskilde getts möjlighet att vara delaktig** *Egen indikator, delår/helår*	Ny indikator	69,8%*	93%	↓
6	**Antal beslut verkställda med trygghemgång** *Egen indikator, helår*	Ny indikator	-	-	-

**Måttet är ”nytt” och mättes tidigare som två enskilda delar, antal och delaktighet, det sammanslagna måttet har ännu inte följts upp över tid. Vid granskningen fanns genomförandeplaner för huvuddelen av de berörda individerna, men graden av aktuella planer varierar mellan verksamheterna. Att det saknas helt inom bland annat ekonomiskt bistånd beror på att arbete med att implementera genomförandeplaner pågår. Individuella handlingsplaner finns redan, men arbetssättet behöver utvecklas och implementeras fullt ut. När det gäller dokumenterad delaktighet är utfallet relativt högt, men även här finns ett utvecklingsområde. I de fall delaktighet inte har kunnat genomföras glöms det i vissa fall att dokumentera orsaken, vilket påverkar resultatet. Fortsatt arbete behövs därför både för att säkerställa aktuella genomförandeplaner och för att stärka dokumentationen av delaktighet och eventuella avvikelser från detta.*

Målområde 2: En av Sveriges mest företagsvänliga kommuner

Inledning:

Askersunds kommun har som målsättning att bli en av Sveriges ledande kommuner när det gäller att skapa ett starkt och framgångsrikt näringsliv. Med ett tydligt fokus på att främja företagande och skapa ett positivt företagsklimat, siktar kommunen på att bygga upp ett nära samarbete med lokala företag och vara en attraktiv plats för entreprenörer. Detta uppnås genom att förbättra relationen och dialogen mellan kommunen och näringslivet.

Att vara en företagsvänlig kommun innebär inte bara att erbjuda goda förutsättningar för företag att etablera sig och växa, utan också att upprätthålla en hög standard när det gäller kommunens service till näringslivet. Kommunens myndighetsutövning – tillståndshantering, tillsyn och rådgivning – spelar en central roll i att skapa ett smidigt och rättssäkert företagsklimat där tydliga spelregler råder. Genom att säkerställa en effektiv och transparent process strävar kommunen efter att skapa förtroende hos det lokala näringslivet, vilket i sin tur bidrar till ett gynnsamt företagsklimat. Askersunds kommuns ambition är att kontinuerligt följa upp företagens upplevelser av kommunens myndighetsutövning och vidta åtgärder där förbättringar kan göras.

Vidare handlar kommunens ambition om att stärka företagsklimatet som helhet, där både stora och små företag känner sig hörda, stöttade och uppmuntrade till tillväxt. Genom en kombination av aktiv dialog med näringslivet och målmedvetet arbete för att förbättra infrastrukturen och tillgången till tjänster, siktar Askersund på att vara en attraktiv plats för

företagande. Kommunen kommer att noggrant följa utvecklingen av viktiga faktorer såsom antalet nya företag, arbetsställen och andra mått som visar hur väl företagsklimatet fungerar. Genom ett starkt fokus på att förbättra förutsättningarna för näringslivet skapar Askersunds kommun en grund för långsiktig tillväxt och välstånd, vilket gör oss till en av Sveriges mest företagsvänliga kommuner.

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner som lokala näringslivet värderar högst när det gäller företagsklimat.
- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där lokala näringslivet har högst förtroende för vår myndighetsutövning gentemot företag.

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
1	**Från hemtjänstutförda städtjänster till ett samlat och valfrihetsstyrt städutförande inom LOV** **Precisering:** *Påbörja avvecklingen av nuvarande städinsatser som utförs av hemtjänsten. Arbetet ska omfatta planering och övergång av berörda tjänster, med särskilt fokus på kompetensförsörjning och personalomställning. Städinsatser ska fortsättningsvis utföras inom ramen för LOV (Lagen om valfrihetssystem).* *Egen uppföljning*	Arbetet med att se över och avveckla städ som beviljad insats har påbörjats i samverkan med myndighet som ansvarar för riktlinjer och bedömning av insatser. En presentation av arbetet och den fortsatta inriktningen har även redovisats för socialnämnden. Arbetet är fortgående.	→

Indikatorrapportering

Nr	Indikator	Utgångsläge	Utfall delår	Önskat läge	Trend
1	**Antal individer som uppehåller ekonomiskt bistånd**	100 st	69 st	80 st	↑

Målområde 3: En av Sveriges mest attraktiva kommuner

Inledning:

Askersunds kommun strävar efter att bli en av Sveriges mest attraktiva kommuner, som människor inte bara trivs och stannar kvar i utan också aktivt väljer att flytta till. Målet är att skapa en kommun där livskvaliteten är hög, där det finns en stark gemenskap och där invånarna upplever att kommunen sköter sin verksamhet på ett bra sätt.

Attraktiviteten i en kommun mäts inte enbart i fysiska faktorer som vacker natur eller god infrastruktur, utan också i invånarnas upplevelser omkring sin vardag. Det handlar om hur väl vi lyckas skapa en plats där människor vill leva, arbeta och utvecklas. Askersunds kommun fokuserar därför på att förbättra boendemiljön, utveckla kultur- och fritidsmöjligheter och tillgängliggöra detta för alla åldrar med särskilt fokus på människors mötesplatser, fysisk aktivitet och kulturell utveckling. Kommunen säkerställer även en hög kvalitet i den kommunala servicen.

Kommunen arbetar aktivt med att identifiera vad som skapar trivsel och livskvalitet för olika grupper av invånare, från barnfamiljer till äldre. Genom att vara lyhörd för invånarnas synpunkter och politiska prioriteringar kan Askersunds kommun anpassa sina insatser och projekt för att skapa ett tryggt och inkluderande samhälle. Strategiska satsningar på exempelvis bostadsutveckling och tillgång till god kommunal service, kulturutbud och trygghet kommer att spela en central roll i att locka både nya invånare och företag till kommunen. Uppföljning av befolkningsutvecklingen och andra nyckelmått blir viktiga verktyg för att säkerställa att kommunen fortsätter att utvecklas som en attraktiv plats att bo, leva och verka i.

Genom att kombinera en engagerad politisk ledning med starka samhällsinsatser vill Askersunds kommun inte bara behålla sina invånare, utan också locka nya att slå sig ner i vår attraktiva kommun. Målet är att skapa en långsiktig attraktivitet.

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst uppskattning för vår boendemiljö och kommunens skötsel av våra verksamheter.
- Askersunds kommun ska år 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna känner sig tryggast och har störst möjligheter att ta del av ett varierat kultur-, idrotts- och friluftsliv.

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
1	**Från särskilda insatser till inkluderande mötesplatser för hela kommunen** **Precisering:** *Ta initiativ till att skapa mötesplatser för brukare*	Under perioden har nya mötesplatser och aktiviteter utvecklats inom funktionsstöd med syfte att stärka delaktighet, gemenskap och möjligheten till en aktiv fritid. Tisdagsklubben har startats som en fritidsgårdsliknande mötesplats för	↑

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
	inom funktionsstöd med fokus på delaktighet, gemenskap och tillgänglighet. Förflyttningen innebär att fler ges möjlighet att mötas, delta i aktiviteter, och vara en aktiv del av kommunens sociala och kulturella liv. *Egen aktivitetsplan med genomförande*	personer med funktionsnedsättning. Verksamheten inleddes med fyra testtillfällen, som genomfördes varannan tisdag och föll väl ut. Antalet deltagare har varit cirka 8–10 personer per tillfälle. Utifrån det positiva utfallet kommer Tisdagsklubben att fortsätta som ordinarie verksamhet under hösten, då med verksamhet varje tisdag. En särskild resurs i form av LSS-koordinator kommer att ansvara för verksamheten och fortsatt utveckling av innehåll och aktiviteter. Även gruppbostaden på Torsten Karlssons väg har under perioden startat Funkishänget, en öppen mötesplats som erbjuds varannan söndag för brukare inom hela funktionsstöd. Deltagandet har varierat mellan 7 och 17 besökare per tillfälle, vilket visar på ett tydligt intresse för aktiviteter som skapar möjlighet till gemenskap och sociala kontakter. Inom ramen för samverkan mellan Sydnärkekommunerna har även aktiviteter startats utifrån konceptet ”Hälsan spelar roll”. Hittills har tre gemensamma träffar genomförts tillsammans med övriga Sydnärkekommuner och aktiviteterna har varit mycket uppskattade. Genom att erbjuda gemensamma aktiviteter över kommungränserna skapas möjligheter för brukare att knyta nya kontakter, bredda sina sociala nätverk och få tillgång till fler sociala sammanhang. Sammantaget bidrar satsningarna till att bredda utbudet av sociala och hälsofrämjande aktiviteter för personer med funktionsnedsättning och det ligger i linje med målsättningen att skapa förutsättningar för delaktighet, gemenskap och en meningsfull fritid.	

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning

Indikatorrapportering

Nr	Indikator	Utgångsläge	Utfall delår	Önskat läge	Trend
1	**Andel 65+ som deltar i förebyggande aktiviteter, (träffpunkter, öppna mötesplatser) i förhållande till antalet medborgare i ålderskategorin**	Ny indikator	*	Öka	↗
2	**Antal insatser till öppen förskola och aktiviteter via familjecentralen**	Ny indikator	8 forum	Öka	↑

**Kommunens förebyggande aktiviteter har under perioden haft ett omfattande deltagande. Flera mötesplatser samlar regelbundet cirka 20–30 seniorer per tillfälle, medan Lunchmusik på Sjöängen i genomsnitt når 108 deltagare. Även Seniorkraft och aktiviteter för ensamboende äldre har ett återkommande deltagande. Sammantaget visar utfallet på ett stort deltagande i kommunens öppna och förebyggande aktiviteter, även om den exakta andelen av kommunens invånare 65+ ännu inte kan beräknas då det inte heller går att säga vilka som är återkommande eller individuella individer. Indikatorn bör formuleras om. Trots det beräknas fler delta, eftersom det finns fler aktiviteter nu än tidigare.*

Målområde 4: Finansiella mål

Inledning:

I Askersunds kommun, precis som i övriga kommuner och regioner, styrs den ekonomiska förvaltningen av kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning. Dessa lagar syftar till att uppnå god ekonomisk hushållning, ett viktigt begrepp som ska genomsyra kommunens budgetarbete och långsiktiga ekonomiska planering. Lagstiftningen är huvudsakligen utformad som en ramlag med få detaljregler, vilket ger utrymme för lokala anpassningar men samtidigt kräver en skärpt och tydlig ekonomistyrning.

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska ha en resultatnivå som motsvarar god ekonomisk hushållning.
- Askersunds kommun ska ha en självfinansieringsgrad av investeringar som motsvarar god ekonomisk hushållning.

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
1	**Mot en effektiv och kontrollerad resursanvändning inom hemtjänsten.**	Hemtjänsten har under perioden genomgått ett aktivt effektiviseringsarbete med fokus på bemanning, planering och nyttjande av personalresurser.	→

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
	Precisering: *Säkerställ ekonomi i balans genom effektiv resursplanering inom hemtjänsten. Uppdraget innebär att stärka överblick, uppföljning och kontroll för att säkerställa att resurser används behovsbaserat, träffsäkert och långsiktigt hållbart.* *Egen uppföljning, månatligen*	Personalkostnadernas utfall är cirka 2,4 mnkr lägre jämfört med motsvarande period föregående år, denna siffra behöver också analyseras vidare. I denna minskning ingår inte de kostnadsreduceringar som följer av att antalet enhetschefer och resursplanerare minskade i början av året, vilket innebär att den samlade effektiviseringen är större än vad som framgår av enbart personalkostnadsutfallet även om utfallen särredovisas. En kontinuerlig uppföljning av planerad och utförd tid genomförs månadsvis. Uppföljningen kompletteras med analys av underliggande statistik för att identifiera avvikelser, förbättringsområden och behov av förändringar i planering och bemanning. Detta har varit en viktig del i arbetet med att anpassa personalresurserna efter verksamhetens faktiska behov. Det fortsatta arbetet med att nå en ekonomi i balans behöver ha ett tydligt fokus på att säkerställa rätt bemanning utifrån behov och faktisk produktion. Ett särskilt område är att minska risken för överanställningar i samband med inlasning och samtidigt säkerställa att bemanningen är långsiktigt hållbar. Detta kräver fortsatt noggrann uppföljning av volymer, planerad och utförd tid samt personalbehov. Förutsättningarna för att hålla i det påbörjade arbetet förändras under hösten då tre av fyra enhetschefer är nya. Det innebär att det blir särskilt viktigt med en strukturerad överlämning och fortsatt uppföljning av ekonomi, bemanning och planering, så att de nya cheferna ges förutsättningar att ta över och vidareutveckla det arbete som redan har påbörjats. Kontinuitet i styrningen är central för att inte tappa styrfart i	

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
		arbetet med effektivisering och en ekonomi i balans.	

Indikatorrapportering

Nr	Indikator	Utgångsläge	Utfall delår	Önskat läge	Trend
1	**Andel barn och unga som placeras i kommunens egna familjehem (av samtliga nya placeringar från och med 2026)**	Ny indikator	3 individer (i antal)	Öka	↗

Målområde 5: Organisatoriska mål

Inledning:

De organisatoriska målen spelar en central roll i Askersunds kommuns arbete för att skapa en arbetsplats där både effektivitet och trivsel står i fokus. Genom att rikta insatser mot hur resurser organiseras och hur arbetsmiljön utvecklas läggs grunden för att bygga en stark och hållbar organisation. Dessa mål handlar inte bara om att optimera processer och strukturer, utan också om att forma en arbetskultur som främjar innovation, digitalisering, samarbete och engagemang. Medarbetarnas välbefinnande och kompetensutveckling står i centrum för att säkerställa att kommunen kan möta både nuvarande och framtida utmaningar på ett hållbart och framgångsrikt sätt.

Askersunds kommun strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare genom att investera i sina medarbetare och främja en kultur av delaktighet och ansvar. Särskilt fokus läggs på att attrahera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare, samt att kontinuerligt förbättra arbetsmiljön. I kombination med att digitalisering och innovation får en framträdande plats i utvecklingen av arbetsprocesser skapas en dynamisk arbetsplats där medarbetare kan växa, och där effektiviteten höjs till förmån för både kommunen som arbetsgivare och våra invånare.

Inom målområdet organisatoriska mål är även förtroendet för kommunens verksamhet i form av politikers ansvarstagande, processernas transparens och politikers och tjänstepersoners bemötande av omvärlden centrala för att nå bra resultat i kommunens arbete med en god service till sina invånare.

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner som våra medarbetare värderar högst avseende hållbart medarbetarengagemang (HME).
- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst förtroende för kommunens verksamhet.

- Askersunds kommun ska år 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna upplever det mest positiva bemötandet från tjänstepersoner och politiker.

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
1	**Fördjupad kunskap om Socialtjänstens värdegrund bland medarbetare** **Precisering:** *Samtliga medarbetare ska ha god kännedom om Socialtjänstens värdegrund. Uppdraget innebär att säkerställa att värdegrunden är väl förankrad i det dagliga arbetet och används som vägledning i mötet med brukare och i interna beslut.*	Arbetet med att fördjupa kunskapen om socialtjänstens värdegrund har under perioden pågått inom förvaltningens olika verksamheter, men arbetet har kommit olika långt. Förutsättningarna och formerna för arbetet har varierat mellan verksamheterna, där vissa har kommit längre i att omsätta värdegrunden i den dagliga verksamheten. Under våren har olika diskussions- och reflektionsövningar genomförts vid verksamhetsmöten och arbetsplatsträffar. Utgångspunkt har varit värdegrundsorden lust, mod och engagemang, där medarbetarna har fått möjlighet att föra dialog kring vad begreppen innebär i praktiken och vilka konkreta beteenden och aktiviteter som kan kopplas till respektive värdegrundsord. Syftet har varit att skapa en gemensam förståelse för värdegrunden och tydliggöra hur den kan komma till uttryck i mötet med brukare, anhöriga, kollegor och andra samarbetspartners. Arbetet behöver fortsatt utvecklas för att värdegrunden i ännu högre grad ska bli en naturlig del av verksamheternas vardag och kopplas till ledarskap, medarbetarskap och det dagliga arbetet. Den 24 september genomförs en gemensam planeringsdag för socialförvaltningen och dess chefer, vilken blir ett gemensamt startskott för det fortsatta arbetet. Planeringsdagen ska bidra till att skapa en gemensam riktning och ge cheferna förutsättningar att driva arbetet vidare i sina respektive verksamheter.	→
2	**Mot ett hållbart medarbetarskap och en**	Under perioden har flera forum och insatser bidragit till att stärka	↗

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
	lärande organisationskultur **Precisering:** *Skapa forum som syftar till att fördjupa förståelsen för hur samarbete, medarbetarskap och arbetsmiljö påverkar och formar förvaltningens organisationskultur. Uppdraget innebär att utveckla en hållbar, inkluderande och lärande arbetsmiljö där medarbetare känner delaktighet, engagemang och ansvar för gemensamma mål.*	förutsättningarna för ett hållbart medarbetarskap och en lärande organisationskultur. På kommunövergripande nivå har HR erbjudit chefer stöd genom bland annat Arbetsgivarforum, Ledarforum och Ledardialogen samt utbildningar inom hållbart arbetsliv, arbetsmiljö och systematiskt arbetsmiljöarbete. Satsningarna skapar gemensamma arenor för kunskapsutveckling, erfarenhetsutbyte och dialog om ledarskap, samarbete och arbetsmiljö. Inom socialförvaltningen har frågorna även behandlats i ledningsgrupper, på arbetsplatsträffar och i andra verksamhetsnära forum. Under våren har även de första kulturscanningarna genomförts med medarbetarrepresentanter från verksamheterna. Kulturscanningen har skapat ett forum för dialog och reflektion kring bland annat arbetsglädje, samarbete, ledarskap, lärande och arbetsmiljö. Resultatet visar på ett stort engagemang, professionell stolthet och en vilja att bidra till verksamhetens utveckling. Samtidigt har behov av ett mer närvarande och tydligt ledarskap, förbättrad bemanning och planering, bättre introduktion samt stärkt samverkan och kommunikation mellan verksamheter och organisatoriska nivåer identifierats. Utvärderingen visar att satsningen har tagits emot positivt. Helhetsomdömet uppgick till 4,43 av 5 och öppenheten i dialogen till 4,79 av 5. Av deltagarna bedömde 57 procent att kulturscanningen kan bidra till förbättringar i verksamheten, medan resterande 43 procent bedömde att den delvis kan bidra till förbättringar. Resultaten ska analyseras tillsammans med övriga arbetsmiljöunderlag och ligga till grund för konkreta, dokumenterade	

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
		och tidsatta förbättringsåtgärder med tydligt ansvar och uppföljning. Fortsatta träffar ska också bidra till att reflektionerna förs tillbaka till arbetsplatserna och omsätts i praktisk handling. Den gemensamma planeringsdagen för förvaltningens chefer den 24 september blir ytterligare ett steg i arbetet. Dagen ska bidra till en gemensam förståelse för hur ledarskap, medarbetarskap och samarbete påverkar organisationskulturen samt tydliggöra chefernas ansvar för att omsätta arbetet i respektive verksamhet. Arbetet har därmed påbörjats och flera stödjande strukturer och forum finns på plats. Kulturscanningarna har samtidigt gett förvaltningen ett konkret underlag för det fortsatta utvecklingsarbetet och synliggjort både styrkor och förbättringsområden. För att uppdraget ska kunna bedömas som uppfyllt i högre grad behöver arbetet fortsätta genom att forumen används kontinuerligt, att resultaten från kulturscanningarna omsätts i konkreta förbättringsåtgärder och att utvecklingen följs upp utifrån hur medarbetarnas delaktighet, arbetsmiljö, lärande och ansvarstagande faktiskt utvecklas.	
3	**Mot kontinuerlig kompetensutveckling och professionalism hos medarbetarna** **Precisering:** *Samtliga medarbetare ska ha god utbildning och kompetens, även inom områden som bemötande, etik, dokumentation och avvikelsehantering. Uppdraget innebär att säkerställa kontinuerliga och planerade kompetenshöjande insatser*	Under perioden har flera satsningar på kompetensutveckling genomförts för medarbetare inom socialförvaltningen. Genom Äldreomsorgslyftet har förvaltningen kunnat genomföra och planera för flera utbildningsinsatser som stärker medarbetarnas kompetens och förutsättningar att möta verksamheternas förändrade och alltmer komplexa behov. Bland annat har KTC (kliniskt träningscentrum) genomfört flera utbildningar, och satsningar har även	↗

Nr	Uppdrag och precisering	Uppfyllelse delår och kommentar	Bedömning
	som stärker kvalitet, trygghet och professionalism i verksamheten.	genomförts inom MHFA (Mental Health First Aid), beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom (BPSD med flera. Utbildningsinsatserna bidrar till ökad kunskap och trygghet hos medarbetarna samt stärker förmågan att arbeta personcentrerat och professionellt. Även inom området dokumentation och avvikelsehantering har kompetenshöjande insatser genomförts. Under hösten kommer detta arbete att förstärkas genom mer riktade utbildningsinsatser utifrån de områden där uppföljningar och kontroller visar på störst behov av utveckling. På så sätt kopplas kompetensutvecklingen tydligare till identifierade kvalitetsbrister och verksamheternas faktiska behov. Det fortsatta arbetet innebär att kompetensutveckling behöver ses som en kontinuerlig del av verksamhetens kvalitets- och förbättringsarbete, där utbildningsinsatser följs upp och riktas mot de områden som har störst betydelse för en god och säker verksamhet.	

Indikatorrapportering

Nr	Indikator	Utgångsläge	Utfall delår	Önskat läge	Trend
1	**Frisknärvaro i %***	Mäts helår	Mäts helår	95%	↗
2	**HME-resultat**	78%	*Mäts på hösten*	80%	-

Delårsresultat och prognos

(tkr)	Utfall 26-08-31	Prognos	Budget	Avvikelse
Intäkter	39 774	64 553	42 167	22 386
Kostnader	-264 309	- 402 026	-375 140	-26 886
varav personalkostnader	*-190 614*	*-288 838*	*-271 930*	*-16 908*
varav kapitalkostnader	*- 1 430*	*- 2 084*	*2 116*	*32*
Resultat	**- 224 535**	**- 337 473**	**- 332 973**	**-4 500**

Budgeten består av den av kommunfullmäktige beslutade ramen, enligt § 53 2025-06-16, på 304 589 tkr. Därefter har budgetramen justerats med tillskott för kapitaltjänstkostnader, budget för interna köp/sälj, lönerevision och förändring i personalomkostnadspålägg samt hyresjusteringar.

Delårsresultatet uppgår till 224 535 tkr mot budgeterade 222 570 tkr som innebär en avvikelse med – 1 965 tkr. Avvikelsen på helår förväntas uppgå till – 4 500 tkr och är en förbättring av tidigare prognos med 5,5 mnkr.

I resultatet avviker intäkterna från budget för beviljade statsbidrag, där de största är säkerställa god vård och omsorg (6,1 mnkr) och förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst (3,3 mnkr). Avvikelsen på helår förväntas uppgå till 20 mnkr. Bidragen finansierar till viss del budgeterad personal. Nytt ärende inom personlig assistans kommer generera högre intäkter än budget och föregående år.

Under året har förvaltningen låga kostnader för bostadsanpassningar i förhållande till budget men även till föregående år. Det beror på att inkomna ärenden har varit på lägre belopp än tidigare år.

Förvaltningen har fortsatt högre kostnader än budget på placeringar inom IFO för vuxen och barn men även inom funktionsstöd.

Inom äldreomsorgen är personalkostnaderna högre än budget, men lägre än föregående år. Det är inom hemtjänsten som personalkostnaden har minskat.

Förbättringen av prognosen
Prognosen är förbättrad med 5,5 mnkr i jämförelse med den som rapporterades per sista maj. Prognosen tar inte hänsyn till semesterlöneskulden som bokas i samband med årsbokslutet. Det finns fortsatta osäkerheter kring statsbidragen. Förvaltningen väntar på beslut när det gäller återrapporterade statsbidrag från 2025 och beroende på om återrapportering godkänns eller inte kan utfallet påverkas både positivt och negativ.

De största förändringarna i prognosen är:

- Bostadsanpassningar + 0,8 mnkr
- Placeringar + 1 mnkr
- Personlig assistans + 0,7 mnkr
- Statsbidrag inom gemensamma funktioner + 0,7 mnkr. Bidrag finansierar tjänster som finns i budget.
- Företagshälsovård + 0,3 mnkr.

- Lägre kostnader för bilar inom hemtjänsten + 0,5 mnkr
- Lägre kostnader för personal generellt inom de stora yrkesgrupperna.

Driftredovisning

De största avvikelserna finns inom äldreomsorgen, på verksamheterna SÄBO och sjuksköterskor. Det är främst ett högre behov än budget av timvikarier som är orsak till underskottet, främst på grund av sjukfrånvaro. Inom IFO:s verksamheter beror avvikelsen på placeringar.

Kod	Verksamhet	Utfall	Prognos	Budget	Avvik.	Analys
100	Nämnd och styrelseverksamhet	-507	-904	-903	-1	
510	Äldreomsorg	-129 287	-195 508	-193 259	-2 249	1
513	LSS	-36 827	-58 349	-58 441	92	2
559	Vård för vuxna med missbruksproblem	-4 807	- 4 960	-2 171	-2 789	3
569	Barn- och ungdomsvård	-9 372	-12 926	-11 979	-947	4
571	Övriga insatser till vuxna	-648	-943	-754	-189	5
575	Ekonomiskt bistånd	-4 002	-6 000	-5 800	-200	6
601	Flyktingverksamhet	0	-41	-40	-1	
925	Gemensamma verksamheter	-39 085	-57 842	-59 626	1 784	7
	Summa	224 535	337 473	332 973	-4 500	

Verksamhetsanalys driftbudget, tkr

Verksamhet		Prognos	Budget	Avvikelse
510 Äldreomsorg	Intäkt	37 925	29 478	**-2 249**
	Kostnad	-233 433	-222 737	

Analys: Överskott på intäkter som avser statsbidrag från Socialstyrelsen, finansierar främst personal. Underskott på personalkostnader till följd av högre grundbemaning än budget samt hög sjukfrånvaro som genererar sjuklön och vikariekostnader. Lägre kostnader för utbetalda bostadsbidrag, ansökta belopp är lägre än tidigare år. Lägre kostnader för leasing av fordon inom hemtjänst. Här ingår även socialpsykiatrin som tillhör funktionsstöd. Den genererar ett överskott på personalkostnader där frånvaro ej ersatts i samma omfattning.

Verksamhet		Prognos	Budget	Avvikelse
513 LSS	Intäkt	9 996	6 581	**92**
	Kostnad	-68 345	-65 022	

Analys: Överskott på intäkter som avser ersättning från Försäkringskassan, nytt ärende under 2026.
Överskott på externa utförare inom personlig assistans, avslutade ärenden under våren. Placering inom funktionsstöd drar över budget då omplaceringen under sommaren genererade ökad dygnskostnad. Gruppbostäder och daglig verksamhet genererar överskott på personalkostnader som beror på aktivt arbete med justering av schema under året samt vakant lägenhet. Personalkostnader på korttidsboende drar över budget på grund av ökade öppettider och fler ärenden.

Verksamhet		Prognos	Budget	Avvikelse
559 Vård för vuxna med missbruksproblematik	Intäkt	214	0	**-2 789**
	Kostnad	-5 174	-2 171	

Analys: Överskott på intäkter som avser återsökning av moms för placeringar. Högre kostnader för köpta placeringar än budgeterat, främst under våren. Flertalet av placeringarna har varit på SiS-hem som har en hög dygnskostnad. Högre kostnader än budget inom öppenvården för digitalt behandlingsystem.

Verksamhet		Prognos	Budget	Avvikelse
569 Barn och ungdomsvård	Intäkt	955	346	**-947**
	Kostnad	-13 881	-12 325	

Analys: Överskott på intäkter som avser återsökning av moms för placeringar. Högre kostnader för köpta placeringar än budgeterat. Flertalet av placeringarna har varit inom verksamheten hem för vård och boende (HVB) som har en högre dygnskostnad. Under våren förekom placering med ovanligt hög dygnskostnad. Överskott på externa placeringar inom familjehem, men underskott inom egna familjehem. Extern placering har avslutats under året och övergått till internt familjehem vilket genererar lägre totalkostnad.

Verksamhet		Prognos	Budget	Avvikelse
571 Övriga insatser till vuxna	Intäkt	1 334	1 296	**-189**
	Kostnad	-2 277	-2 050	

Analys: Underskott på hyror, förvaltningen har högre kostnader för andrahandshyror än budgeterat.

Verksamhet		Prognos	Budget	Avvikelse
575 Ekonomiskt bistånd	Intäkt	349	0	**-200**
	Kostnad	-6 349	-5 800	

Analys: Överskott på intäkter från Försäkringskassan. Underskott på utbetalt försörjningsstöd samt löner som delfinanserias med AME för att få individer ut i sysselsättning.

Verksamhet		Prognos	Budget	Avvikelse
925 Gemensamma verksamheter	Intäkt	7 367	0	**1 784**
	Kostnad	-65 209	-59 626	

Analys: Överskott på intäkter som avser bidrag från Socialstyrelsen samt Länsstyrelsen. Bidragen finansierar i huvudsak personalkostnader. Del av personalkostnaderna finns redan i budget. Underskott på personalkostnader som avser medarbetare som saknas i budget, men finansieras av bidrag. Underskott på kostnader inom IFO:s gemensamma verksamheter på grund av inhyrda konsulter under året för att täcka vakanser.

Investeringar

Kommunfullmäktige har beslutat om investeringsbudgeten för 2026–2030. Budgeten är uppdelad i strategiska investeringar lokaler, reinvesteringar lokaler, utvecklingsprojekt, övriga investeringar, reinvesteringar nämnder och investeringar VA-kollektivet. För socialnämnden har fullmäktige fastslagit följande investeringsramar 2026 inom respektive område.

Övriga investeringar 100 tkr
Reinvesteringar nämnder 2 340 tkr

Värdet på en investering ska uppgå till minst ett halvt prisbasbelopp och ha en livslängd om minst tre år.

Projekt (tkr)	Utfall per 31/8	Prognos	Budget	Avvikelse
IT-teknik	0	0	-100	100
Möbler, inventarier, inredning	-409	-900	-900	0
Verksamhetssystem	0	-100	-890	790
Fordon	0	0	-300	300
Sängar och lyftar	-87	-87	-150	63
Skrivare	0	0	-100	100
Summa	**-496**	**-1 087**	**-2 440**	**1 353**

Investeringsanalys, tkr

Verksamhet		Prognos	Budget	Avvikelse
IT-teknik	Intäkt	0	0	100
	Kostnad	0	-100	
Analys: Verksamheten har inte identifierat behov av inköp eller utbyte av IT-teknik under året.				

Verksamhet		Prognos	Budget	Avvikelse
Verksamhetssystem	Intäkt	-0	-0	790
	Kostnad	-100	-890	
Analys: Förvaltningen har identifierat behov av att komplettera verksamhetssystemet med en tilläggsmodul. Upphandling av nytt verksamhetssystem är påbörjad.				

Verksamhet		Prognos	Budget	Avvikelse
Fordon	Intäkt	0	0	300
	Kostnad	0	-300	
Analys: Inget behov av att köpa ut bilar från leasingavtal under året.				

Verksamhet		Prognos	Budget	Avvikelse
Skrivare	Intäkt	0	0	100
	Kostnad	0	-100	
Analys: Inget behov av att köpa skrivare under året.				

Förväntad utveckling

Resterande del av året i socialförvaltningens verksamheter kommer att fortsätta präglas av fokus på budget i balans, omställning och långsiktig hållbarhet. Arbetet som påbörjats under 2025 och fortsatt under 2026 behöver hållas i och följas upp med tydlig ekonomisk styrning. Förvaltningen behöver fortsatt prioritera kärnuppdraget, pröva arbetssätt och bemanning

samt väga behov mot tillgängliga ekonomiska resurser inom ramen för budget. De effektiviseringar och förändringar som genomförts under året behöver få genomslag i verksamheternas ekonomi utan att kvalitet och patientsäkerhet äventyras. Samtliga insatser behöver också fortsätta följas upp för att veta att det är ”rätt sak” som genomförs med ”mest pang för pengarna”.

Den nya socialtjänstlagen, som trädde i kraft den 1 juli 2025, kommer fortsatt att vara en av de största förändringsprocesserna. Omställningen innebär ett långsiktigt skifte mot en mer förebyggande, lättillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst**,** vilket påverkar både arbetssätt, samverkan, uppföljning och hur resurser behöver användas eller ställas om. Under hösten fortsätter arbetet med att omsätta lagens intentioner i praktiken, bland annat genom utvecklade arbetssätt, förebyggande insatser och stärkt samverkan internt och externt.

Förvaltningen bedriver redan idag ett omfattande förebyggande arbete inom flera verksamhetsområden, där en betydande del av utvecklingen har möjliggjorts genom olika statsbidrag och riktade finansieringar**.** Statsbidragen har skapat möjligheter att pröva och utveckla nya arbetssätt, stärka kompetens och genomföra förebyggande insatser som på sikt kan bidra till minskade behov av mer omfattande insatser. Samtidigt innebär denna finansieringsform en sårbarhet. När statsbidrag är tidsbegränsade uppstår en utmaning i att bedöma vilka insatser som ska permanentas och hur dessa i så fall ska rymmas inom kommunens ordinarie ekonomiska ram. Det är svårt och utmanande att bygga in nya arbetssätt och kostnader i befintlig budget när finansieringen initialt är extern och tidsbegränsad. En central del av omställningen blir därför att kontinuerligt utvärdera effekterna av de förebyggande insatserna och ta ställning till vilka som ger tillräcklig nytta för att långsiktigt prioriteras inom ordinarie verksamhet.

Även nya och förändrade lagkrav kommer att påverka kommunens verksamheter framåt. Flera krav som trätt i kraft under året har inneburit behov av resurser, kompetens och förändrade arbetssätt. Även om det fortfarande behöver utvärderas vilket det långsiktiga resursbehovet blir står det redan klart att nya lagkrav inte enbart innebär förändrade rutiner utan i vissa delar också kräver tid, kompetens och organisatoriska resurser. Under 2026 har exempelvis ett lagstadgat språkkrav inom äldreomsorgen införts, vilket innebär krav på att verksamheterna systematiskt arbetar för att personal som genomför insatser har relevanta kunskaper i svenska. Detta behöver hanteras genom kompetensutveckling, introduktion, arbetsledning, rekrytering och uppföljning och blir därmed ytterligare en del i kommunens långsiktiga kompetensförsörjningsarbete.

Vidare har en ny lag om socialdataregister trätt i kraft under 2026. Den innebär utökade möjligheter för Socialstyrelsen att samla in uppgifter från socialtjänstens och LSS-verksamheternas dokumentation. För kommunerna ökar därmed betydelsen av strukturerad dokumentation, datakvalitet och förmåga att följa upp verksamhetens resultat. Förvaltningen behöver därför accelerera arbetet inom detta område, då dokumentation och uppföljning inte tidigare har varit högst prioriterade utvecklingsområden. Även aktivitetskravet inom försörjningsstödet innebär ett förändrat uppdrag för kommunen och ställer krav på nya arbetssätt och samverkan kring personer som står utanför arbetsmarknaden.

För äldreomsorgen väntas arbetet med bemanning, resursfördelning och effektivare arbetssätt fortsatt vara centralt. Den demografiska utvecklingen innebär på längre sikt ett ökat behov av omsorg samtidigt som tillgången till arbetskraft begränsas. Under hösten behöver därför de förändringar som genomförts inom hemtjänst, särskilt boende och hälso- och sjukvård följas upp både ekonomiskt och verksamhetsmässigt. Även nattorganisationen och resursfördelningen inom hälso- och sjukvården behöver följas upp, eftersom dessa områden har varit kostnadsdrivande.

Inom särskilt boende och hälso- och sjukvård kommer kvalitet och patientsäkerhet fortsatt att vara ett prioriterat område. De allvarliga avvikelser som uppmärksammats under året behöver följas upp och åtgärder genomföras även efter delåret. Arbetet med avvikelsehantering, dokumentation, ansvarsfördelning och systematiskt kvalitetsarbete behöver därför fortsätta att stärkas.

Inom funktionsstöd väntas behovsbilden fortsatt förändras snarare än öka i form av fler boenden. En åldrande målgrupp innebär i stället behov av att utveckla insatser utifrån åldrandets konsekvenser och skapa förutsättningar för en fungerande boendekarriär. Detta ställer krav på flexibilitet i insatserna och på att kommunen kontinuerligt anpassar verksamheten efter förändrade behov.

Även IFO står inför fortsatt förändring. Arbetet med den nya socialtjänstlagen, tidiga och förebyggande insatser, SSPF, skolsocialt team och samverkan kring barn och unga behöver utvecklas vidare. Placeringar kommer även fortsättningsvis att utgöra en ekonomisk risk, eftersom enstaka ärenden kan få stor påverkan på kostnadsbilden. Det förebyggande arbetet är därför både en kvalitetsfråga och en viktig del av kommunens långsiktiga ekonomiska arbete. Samtidigt behöver hänsyn även här tas till att flera förebyggande insatser i dagsläget helt eller delvis finansieras genom statsbidrag, vilket innebär att den långsiktiga finansieringen och effekten behöver följas noggrant.

Aktivitetsreformen inom försörjningsstödet kommer under hösten att innebära ytterligare ett förändrat uppdrag för kommunen. Aktivitetskravet innebär att kommunerna ska tillhandahålla aktiviteter för personer som haft försörjningsstöd under minst tre sammanhängande månader, med syfte att stärka möjligheterna till arbete och egen försörjning. Aktiviteterna kan bland annat bestå av arbetsplatsförlagda aktiviteter, jobbsökande, språkstärkande insatser och andra aktiviteter som stärker individens förutsättningar att komma närmare arbetsmarknaden.

Förvaltningen behöver samtidigt beakta att aktivitetsreformen innebär ett betydande förändrat arbetssätt i en redan slimmad verksamhet**.** Det handlar inte enbart om att ställa krav på den enskilde utan också om att kommunen behöver ha tillgång till meningsfulla och individuellt anpassade aktiviteter, skapa platser och samarbeten, samordna insatser, följa upp deltagande samt hantera dokumentation och informationsöverföring. Detta kommer att kräva arbetstid, samordning och i vissa fall nya eller utökade insatser och därmed innebära ökade kostnader för kommunen**.** Även om staten har avsatt implementeringsstöd för införandet behöver det följas hur finansieringen utvecklas över tid och om den motsvarar kommunens faktiska kostnader.

Samtidigt behöver arbetet med krisberedskap och civilt försvar intensifieras. Inom socialförvaltningen kommer framför allt arbetet kopplat till KHOSS – kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst - att kräva betydande insatser. Arbetet handlar bland annat om att stärka förmågan att upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid störningar, kriser och höjd beredskap, genom exempelvis kontinuitetsplanering, risk- och sårbarhetsarbete, utbildning, övning och planering för personal-, informations- och försörjningsberedskap.

Beredskapsarbetet är långsiktigt och kommer att kräva både tid och resurser från verksamheterna. Det behöver därför vägas mot övriga utvecklings- och lagkrav som förvaltningen samtidigt ska hantera. Beroende på hur kommande statsbidrag och statlig finansiering inom området utformas kan samfinansiering mellan ordinarie verksamhet och externa medel behöva ske. Det innebär ytterligare behov av prioritering och ställningstagande kring vilka delar som ska finansieras inom ordinarie ram och vilka insatser som kan genomföras med extern finansiering. Det är viktigt att beredskapsarbetet inte

enbart betraktas som ett tidsbegränsat projekt, eftersom förmågan behöver finnas kvar och underhållas även när särskilda statsbidrag förändras eller upphör.

En central fråga under resten av året blir därmed att hitta balansen mellan ökade krav, förändrade behov och begränsade resurser. Nya lagkrav, demografiska förändringar, kompetensförsörjningsutmaningar, ökade krav på dokumentation och uppföljning, aktivitetsreformen, stärkt krisberedskap samt behovet av att ställa om till ett mer förebyggande arbetssätt påverkar kommunens kostnadsbild samtidigt som det ekonomiska utrymmet är begränsat. Förvaltningen behöver därför inte bara genomföra nödvändiga förändringar utan också kontinuerligt bedöma vilka insatser som ska prioriteras, vilka effekter de ger och hur de långsiktigt kan finansieras. SKR lyfter också kompetensförsörjningen som en fortsatt central utmaning för välfärden, där kommunerna behöver arbeta med bland annat friskfaktorer, heltid och ett längre arbetsliv.

Förvaltningens arbete under resten av året behöver därför präglas av uthållighet, prioritering och uppföljning. Målet är att de förändringar som genomförts under 2025 och 2026 ska ge varaktiga effekter och skapa bättre förutsättningar inför 2027. Inför årsbokslutet blir det särskilt viktigt att följa utvecklingen av personalkostnader, bemanning, placeringar, volymer, verkställda beslut, sjukfrånvaro och effekterna av genomförda organisatoriska förändringar. Samtidigt behöver arbetet med kvalitet, kompetens, digitalisering, förebyggande insatser, krisberedskap och den nya socialtjänstens arbetssätt fortsätta. Förvaltningen behöver särskilt värdera vilka av de utvecklingsinsatser som idag bedrivs med extern finansiering som kan och bör integreras i ordinarie verksamhet, utifrån uppnådda resultat och kommunens långsiktiga ekonomiska förutsättningar.

Sammantaget bedöms resten av året fortsatt innebära ett högt förändringstryck för socialförvaltningen. Den ekonomiska omställningen behöver gå hand i hand med utvecklingen av verksamhetens kvalitet och förmåga att möta framtidens behov**.** Samtidigt behöver kommunen hantera att nya lagkrav och en förändrad inriktning mot mer förebyggande arbete kan innebära ökade resursbehov, även om den långsiktiga omfattningen ännu inte är fullt känd. Aktivitetsreformen och det förstärkta arbetet med krisberedskap och KHOSS är exempel på områden där nya uppgifter tillkommer och där kommunens kostnader kan öka även om delar av arbetet initialt finansieras genom statliga medel. De beslut och prioriteringar som görs under hösten kommer därför att ha betydelse inte bara för resultatet i årsbokslutet utan även för förvaltningens ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar inför kommande år.